

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

академик Юрій БОЙЧУК

«26» серпня 2025 р.

ВИТЯГ

із протоколу № 2 від 26 серпня 2025 року

засідання фахового семінару

кафедри освітології та інноваційної педагогіки

Харківського національного педагогічного університету

імені Г. С. Сковороди для проведення експертизи і визначення новизни,

теоретичного і практичного значення результатів дисертації

Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки», поданої на здобуття

наукового ступеня доктора філософії

зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, доктор педагогічних наук, професор Ольга БАШКІР, доктор педагогічних наук, професор Світлана ВАСИЛЬЄВА, доктор педагогічних наук, професор Олена ДРУГАНОВА, доктор педагогічних наук, доктор педагогічних наук, професор Олена ЗЕЛЕНСЬКА, доктор педагогічних наук, професор Олена КІН, доктор педагогічних наук, професор Світлана ЛУПАРЕНКО, доктор педагогічних наук, професор Олена ПОПОВА, доктор педагогічних наук, професор Людмила РИБАЛКО, доктор педагогічних наук, професор Тетяна СОБЧЕНКО, доктор педагогічних наук, професор Людмила ШТЕФАН, доктор педагогічних наук, професор Марина ЯКІМОВА, доктор педагогічних наук, професор Артем ТКАЧОВ, доктор педагогічних наук, доцент Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО, доктор педагогічних наук, доцент Тетяна ТВЕРДОХЛЕБ, кандидат педагогічних наук, доцент Вікторія БЛИК, кандидат педагогічних наук, доцент Наталія БОРИСЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент Анжела ДЕНИСЕНКО, доктор PhD Ірина ЄСІКОВА, кандидат педагогічних наук, доцент Марина ТКАЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент Алла ЮДЬКО, кандидат педагогічних наук, доцент Вікторія ЯЛЛІНА, старший лаборант Катерина ШМАТЬКО, лаборант Анастасія СТЕПУРСЬКА.

Головуючий на засіданні: д. пед. н., проф., завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки Ольга БАШКІР.

Науковий керівник: д. пед. н., проф., професор кафедри початкової і професійної освіти кафедри Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Артем ТКАЧОВ.

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Олена КІН;

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та вокально-хорової підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Марина ТКАЧЕНКО.

Секретар засідання: доктор PhD Ірина ЄСІКОВА.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

СЛУХАЛИ:

1.1. Ольга БАШКІР: Дозвольте розпочати процедуру обговорення дисертаційної роботи здобувачки Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової і професійної освіти кафедри Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Артем Сергійович Ткачов.

1.2. Ван Янь:

Шановна Ольго Іванівно, шановні викладачі, члени кафедри! Вашій увазі пропонується дослідження на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської народної Республіки».

Музика є джерелом формування високої духовності та ефективним засобом формування національної свідомості особистості. Доцільність вивчення обраної проблеми дослідження зумовлена необхідністю вирішення об'єктивно існуючих суперечностей в сучасній педагогічній теорії та практиці, а саме:

- між наявною тенденцією інтеграції музичної освіти КНР і України до світового освітнього простору та потребою у збереженні кожним народом національних музичних традицій, урахуванні їх у формуванні музичної культури особистості;

- між формулюванням китайськими науковцями науково значущих теоретичних ідей про формування музичної культури студентів в університетах КНР та недостатньою поінформованістю щодо цих ідей українських учених;

- між накопиченням китайськими фахівцями цінного досвіду формування музичної культури у здобувачів університетської освіти в КНР та відсутністю інформаційно-методичного забезпечення його творчого використання в українській вищій школі.

Об'єкт дослідження – процес формування музичної культури студентів у вищій школі Китайської Народної Республіки.

Предмет дослідження – теорія та практика формування музичної культури студентів в університетах КНР.

Мета дослідження – систематизувати науково значущі теоретичні та практичні доробки китайських фахівців щодо формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки для творчого застосування цих напрацювань у закладах вищої освіти України.

Відповідно до мети дослідження визначено його завдання:

1. Розкрити передумови появи та становлення ідеї формування музичної культури особистості в Китаї.

2. На основі зіставлення тлумачень ключових понять китайськими й українськими вченими визначити суть та змістове наповнення структурних компонентів музичної культури студентів.

3. З'ясувати сучасний стан наукової розробленості проблеми формування музичної культури студентів в університетах КНР.

4. Узагальнити досвід формування музичної культури здобувачів університетської освіти в Китаї.

5. Окреслити перспективні напрями творчого використання науково значущих теоретичних і практичних напрацювань китайських учених, присвячених формуванню музичної культури студентів в університетах КНР, в освітній практиці закладів вищої освіти України.

Дозвольте представити результати дослідження. Відповідно до першого завдання, з'ясовано передумови появи та становлення ідеї формування музичної культури особистості в Китаї. Відзначимо, що в Стародавньому Китаї музику сприймали як засіб: відбиття гармонії Всесвіту; регулювання емоцій і поведінки особистості; удосконалення механізму управління державою; розкриття символічного зв'язку між різними музичними тонами та інструментами, жанрами, сторонами світу, природними явищами і стихіями, планетами та іншими елементами світобудови, соціально-політичними системами, рангами членів суспільства в соціальній ієрархії, кольорами, доброчинностями особистості.

Відповідно до другого завдання, визначено сутність та змістове наповнення структурних компонентів музичної культури студентів-китайців. Так, музична культура є складним утворенням, що забезпечує здатність особистості сприймати, правильно оцінювати, створювати та майстерно виконувати музичні твори.

Музична культура включає в себе такі компоненти:

- *емоційно-чуттєвий* (відбиває емоції, що відіграють ключову роль у виборі людиною форм поведінки);
- *мотиваційно-ціннісний* (відображає внутрішні спонукання та ціннісні орієнтації особистості у світі музики);
- *когнітивно-аналітичний компонент* (сукупність знань як результат творчого пізнання музичного мистецтва);
- *комунікативно-трансляційний* (проявляється в здатності людини правильно розуміти музику, передавати слухачам художній зміст твору);
- *творчо-діяльнісний* (відображає практичну складову музичної культури: різні види музичної активності).

актуальним у сучасному освітньому просторі. Актуальність теми зумовлена й тим, що формування музичної культури студентів у КНР розглядається як цілісна державна стратегія, підтримана на рівні освітньої політики, та як практичний пріоритет у діяльності закладів вищої освіти.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше:

- розкрито передумови появи та становлення ідеї формування музичної культури особистості;

- уточнено суть поняття *«музична культура студента»* у контексті китайської педагогічної традиції, визначено її структурні компоненти (емоційно-чуттєвий, мотиваційно-ціннісний, когнітивно-аналітичний, комунікативно-трансляційний, творчо-діяльнісний);

- висвітлено стан наукової розробки проблеми формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки;

- узагальнено досвід формування музичної культури здобувачів університетської освіти в Китаї (викладання вибіркового навчальних дисциплін; підготовки проєктів на відповідну тематику; відвідування концертів, оперних вистав; участь студентів у конкурсах музичної самодіяльності та інших музичних заходах);

- окреслено перспективні напрями творчого використання науково значущих теоретичних і практичних напрацювань китайських учених з формування музичної культури студентів в університетах КНР у закладах вищої освіти України.

Структура дисертаційної роботи відзначається логікою, послідовністю та відповідністю поставленій меті й завданням дослідження. Робота характеризується цілісністю наукового викладу, чіткою аргументацією положень та узгодженістю теоретичних та практичних результатів.

Науковий апарат дисертації чітко окреслений: обґрунтовано актуальність, визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. Використані методи відповідають логіці наукового пошуку та сприяють досягненню поставленої мети. Авторка демонструє вміння поєднувати теоретичний аналіз наукових джерел із практичними спостереженнями та узагальненням досвіду, що підвищує достовірність отриманих результатів.

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі, базуються на комплексному аналізі наукової літератури з проблеми дослідження, нормативних документів у сфері освіти Китаю та практичного досвіду організації музичного виховання в закладах вищої освіти.

Заслуговує на схвальну оцінку висвітлений досвід формування музичної культури студентів університетів у КНР засобами традиційного китайського музичного мистецтва та класичної і популярної музики. Цікавими є висновки щодо причин зниження інтересу студентів до класичної музики (її складність для сприйняття, часову віддаленість від сучасних реалій, недостатній рівень музичної освіти) та окреслення шляхів подолання цієї проблеми. Особливої уваги заслуговує ідея комплексного поєднання

інші. Досі в Китаї акторів опери називають «учнями Грушевого саду», відзначаючи наступність у розвитку музично-театрального мистецтва».

Марина ЯКІМОВА, д-р пед. н., проф.: «Які нормативні документи регламентують процес формування музичної культури студентів в університетах КНР?»

Ван Янь: «Дякую за запитання. Процес формування музичної культури студентів в університетах КНР регламентує ціла низка нормативних документів: Закон про освіту Китайської Народної Республіки, Закон Китайської Народної Республіки про обов'язкову освіту, «Правила роботи мистецької школи», «Повідомлення про комплексне зміцнення та вдосконалення ідей щодо естетичного виховання молоді в закладах освіти», «Думки щодо естетичного виховання» та інші.

Людмила ШТЕФАН, д-р пед. н., проф.: «Музична освіта відіграє провідну роль у формуванні музичної освіти студентів університетів. Чи можете Ви назвати основні тенденції розвитку музичної освіти в КНР?»

Ван Янь: «Дякую за запитання. Як установлено на основі вивчення наукової літератури, основними тенденціями розвитку музичної освіти в КНР є такі:

- 1) безперервність і масовізація музичної освіти;
- 2) інтеграція музичної освіти в КНР у світовий освітньо-музичний простір, адаптація світових музичних здобутків до сучасного китайського суспільства на тлі віддання переваг традиційній китайській музиці;
- 3) активне впровадження в музичну освіту комп'ютерних засобів та цифрових технологій.

Людмила РИБАЛКО, д-р пед. н., проф.: «Які напрями, стилі музики використовують для формування музичної культури студентів китайських університетів?»

Ван Янь: «Дякую за запитання. Для формування музичної культури студентів китайських університетів використовують такі напрями, стилі музики:

- традиційна китайська музика;
- класична музика;
- пропагандистська державна музика патріотичної тематики;
- популярна естрадна музика;
- сучасна комерційна поп-музика;
- незалежна музика, основу якої складають акустичні й електронні різновиди експериментальної музики.

1.4. Виступили рецензенти:

Олена КІН – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Як підкреслила рецензент, дисертація Ван Янь присвячена проблемі формування музичної культури студентів університетів КНР, що є надзвичайно

Відповідно до третього завдання визначено, що проблема формування музичної культури студентів в університетах Китайської народної Республіки знаходиться в центрі уваги науковців. За висновками вчених, музична культура забезпечує національну та культурну ідентичність китайців, виступає необхідною передумовою для успішного естетичного, громадянського та морального виховання студентів китайських університетів. Як визначено, сьогодні також існує актуальна потреба в узгодженні векторів розвитку традиційної китайської та світової музики, а це вимагає розробки та впровадження на практиці інноваційної концепції просвіти та музичної освіти китайських здобувачів, оновлення змісту, форм і методів формування в них музичної культури.

За четвертим завданням визначено, що процес формування музичної культури студентів в університетах Китайської народної Республіки реалізується під час:

- викладання вибіркових навчальних дисциплін;
- підготовки проєктів на відповідну тематику;
- відвідування концертів, оперних вистав;
- участі студентів у конкурсах музичної самодіяльності та інших музичних заходах.

Відповідно до п'ятого завдання, окреслено перспективні напрями творчого використання науково значущих теоретичних і практичних напрацювань китайських учених, присвячених формуванню музичної культури студентів в університетах КНР, в освітній практиці закладів вищої освіти України: використання в університетах КНР широкого арсеналу методів і форм формування музичної культури студентів усіх спеціальностей; відкриття при університетах музичних шкіл чи центрів для оволодіння здобувачами освіти мистецтвом гри на традиційних китайських та сучасних музичних інструментах; забезпечення інтеграції формування музичної культури майбутніх фахівців з різними напрямками виховання (естетичним, громадянським, моральним, фізичним).

Дякую за увагу!

1.3. Питання до здобувача, відповіді на них:

Головуючий: Які будуть питання до Ван Янь?

Олена ПОПОВА, д-р пед. н., проф.: «Ви досліджували історію музичної культури Китаю. Чи вивчали Ви роботу музично-театральної школи «Грушевий сад»?

Ван Янь: «Дякую за запитання. Так, у контексті порушеної проблеми я вивчала Ви роботу музично-театральної школи «Грушевий сад». Так, у 8 столітті імператор Сюань-цзун заснував першу професійну школу для навчання акторів, музикантів та танцівників. Ця труппа розміщала в імператорському саду, де росли груші, звідси й назва «Грушевий сад». «Грушевий сад» можна назвати колискою китайського театру, бо саме тут беруть витоки такі відомі види китайської опери, як пекінська, куньцзюй та

аудиторної (вивчення курсів «Вступ до китайської традиційної музики», «Етномузикологія», «Місцева опера», вивчення та виконання оркестрових творів сучасних авторів; ознайомлення із кращими зразками популярної музики китайських та зарубіжних композиторів; гра на європейських музичних інструментах так званої нової китайської музики, створеної на основі модифікації творів традиційного музичного мистецтва тощо) та позааудиторної роботи (організація концертів, конкурсів, фестивалів, просвітницьких акцій, які дозволяють студентам зануритися в живий культурний простір). Водночас у роботі підкреслено актуальність впровадження інноваційних підходів – використання цифрових технологій, онлайн-курсів, інтеграції традиційної музики з іншими видами мистецтва, що робить її більш доступною та привабливою для сучасної молоді.

Основні положення роботи висвітлено в 11 публікаціях, із них 4 статей опубліковано в провідних фахових виданнях (із них 3 – одноосібні) України, 6 публікацій у збірниках матеріалів наукових конференцій, 1 стаття – в іншому виданні.

Аналіз дисертаційної роботи Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» засвідчує її цілісність, самостійність, завершеність, належну наукову новизну і практичну значущість. Робота відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та рекомендується до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Ткаченко Марина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та вокально-хорової підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Рецензент зазначила, що в Китайській Народній Республіці традиційно значну увагу приділяють формуванню музичної культури молоді. Проте в умовах сучасної активної інтеграції КНР в загальносвітовий освітній простір, інтенсивної цифровізації суспільства виникає потреба в переосмисленні шляхів ефективного розв'язання цієї проблеми на основі впровадження інноваційних методів та освітніх технологій. Відповідно, формування музичної культури студентів розглядається сьогодні як важливе завдання для викладачів китайських університетів. Отже, дисертаційна робота Ван Янь є на часі, а цінні теоретичні та практичні доробки з окресленої проблеми можна творчо використовувати в освітній практиці українських закладів вищої освіти. Доцільність вивчення проблеми посилюється необхідністю усунення низки виявлених дисертанткою суперечностей.

Дисертація є складником комплексної науково-дослідної теми кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний, прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U107474 від 22.01.2021).

Аналіз тексту дисертації свідчить про високу обґрунтованість наукових положень та висновків дослідження, повністю узгодженим його науковим та понятійно-термінологічним апаратом, використанням широкого кола наукових джерел українською, китайською й англійською мовами.

Серед найсуттєвіших наукових результатів дослідження слід відзначити такі:

- розкриття передумов появи та становлення ідеї формування музичної культури особистості в Китаї;
- формулювання авторського визначення суті музичної культури студентів, визначення її структурних компонентів та їх змістове наповнення;
- висвітлення стану наукової розробленості проблеми формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки;
- узагальнення досвіду формування музичної культури здобувачів університетської освіти в Китаї;
- окреслення перспективних напрямів творчого використання науково значущих теоретичних і практичних напрацювань китайських учених з формування музичної культури студентів в університетах КНР у закладах вищої освіти України.

Зміст та структура дисертації відповідає поставленим завданням. Робота складається з анотацій українською й англійською мовами, вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел до кожного з них, загальних висновків та додатків.

Так, у першому розділі – «Історичні та загальнотеоретичні засади формування музичної культури студентів в університетах КНР» розкрито передумови виникнення та становлення музичної культури особистості в Китаї, визначено сутність, структуру та зміст музичної культури студента університету, схарактеризовано формування музичної культури студентів китайських університетів як педагогічна проблема.

У другому розділі дисертації – «Імплементация ідей і досвіду формування музичної культури студентів китайських університетів у закладах вищої освіти України» – представлені результати аналізу нормативної бази формування музичної культури студентів в університетах КНР, узагальнений досвід формування музичної культури студентів у китайських університетах КНР, зокрема шляхом залучення студентів до традиційного китайського музичного мистецтва та «нової» китайської музики, а також засобами класичної та популярної музики.

Як з'ясовано в дисертації, найбільш ефективними шляхами формування

музичної культури представників студентства в КНР є залучення їх до: опанування та виконання творів традиційного музичного мистецтва; вивчення європейської класичної музичної спадщини; ознайомлення з оркестровими творами сучасних авторів; прослуховування та програвання якісної популярної музики китайських та зарубіжних композиторів; виконання на європейських музичних інструментах так званої нової китайської музики, створеної на основі модифікації творів традиційного музичного мистецтва; проведення просвітницької та пропагандистської роботи серед пересічних громадян КНР та інших країн для ознайомлення їх з традиційним і сучасним китайським музичним мистецтвом; участі в різних позааудиторних музичних заходах і заходах, де музика поєднується з іншими видами мистецтва.

Основні положення та результати дослідження відображено в 11 публікаціях, із них 4 статті опубліковано в провідних фахових виданнях (із них 3 – одноосібні) України, 6 публікацій у збірниках матеріалів наукових конференцій, 1 стаття – в іншому виданні. Публікації автора відображають основний зміст та висновки дисертації. Недотримання академічної доброчесності не виявлено.

Не викликає сумнівів практичне значення отриманих результатів дослідження, що насамперед полягає в можливості використання теоретичних ідей та систематизованого досвіду формування музичної культури студентів університетів Китайської Народної Республіки у вищій школі України. Матеріали й висновки дисертації можуть бути використані під час проведення лекційних, семінарських та практичних занять з курсів «Історія педагогіки», «Педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Теорія та методика виховання», з методики викладання музичних дисциплін; створення навчальних посібників і методичних рекомендацій, у системі підвищення кваліфікації викладацьких кадрів.

На підставі вищевикладеного зроблено висновок про те, що дисертація Ван Янь «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, результати якого мають високу наукову новизну та практичне значення. Представлена наукова робота відповідає встановленим вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами), тому дисертація може бути рекомендована до захисту в одноразовій вченій раді за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

1.5. Виступив науковий керівник: Артем ТКАЧОВ – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової і професійної освіти кафедри Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Дисертація Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» відповідає галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, паспорту спеціальності 011 освітні, педагогічні педагогічні науки. Дисертаційна робота присвячена дослідженню проблеми формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки.

Музика завжди виконувала важливу роль у формуванні духовного світу особистості, виступала ефективним засобом її естетичного й громадянського виховання. У світлі необхідності нейтралізації негативних наслідків технократичного суспільства, підтримки ментального здоров'я українців у часи війни значення музичного мистецтва ще більше зростає. Тому формування музичної культури студентської молоді є актуальною проблемою для вітчизняних закладів вищої освіти. У КНР накопичено цінні наукові доробки щодо успішного вирішення цієї проблеми, що зумовлює доцільність їх творчого використання у вищій школі України.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягають у тому, що введені в науковий обіг нові факти, теоретичні ідеї та підходи, узагальнені перспективні наукові положення та практичний досвід китайських педагогів можна творчо використовувати в освітньому процесі вітчизняних закладів вищої освіти.

Матеріали й висновки дисертації можуть бути використані в підготовці навчальних посібників, методичних рекомендацій, проведенні лекційних, семінарських та практичних занять з курсів «Історія педагогіки», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Теорія та методика виховання», з методики викладання музичних дисциплін; у системі підвищення кваліфікації викладацьких кадрів.

1.6. Обговорення дисертації учасниками засідання.

Виступили:

Людмила РИБАЛКО, доктор педагогічних наук, професор: Як гарант програми, я ретельно прочитала представлену дисертацію. Робота відрізняється високою науковою новизною та практичною значущістю. Здобувачка опрацювала широке коло наукової літератури українською, китайською та англійською мовами. До наукового обігу введено значну кількість (36) невідомих і маловідомих джерел, пов'язаних із формуванням музичної культури студентів китайських університетів. Загалом вважаю, що робота заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до захисту.

Світлана Васильєва, доктор педагогічних наук, професор: Вважаю, що порушена в дисертації тема є надзвичайно актуальною. У пошуку ефективних шляхів формування музичної культури українських студентів значний інтерес представляють доробки педагогів КНР, адже ці доробки можна творчо використовувати в освітній практиці вітчизняних ЗВО. Основні положення та результати дослідження відображено в 11 публікаціях, із них 4 статті опубліковано в провідних фахових виданнях (із них 3 – одноосібні). Недотримання академічної доброчесності не виявлено. Представлена

дисертація відрізняється науковою новизною та практичною значущістю, тому вважаю, що її можна рекомендувати її до захисту.

Головуюча на засіданні Ольга БАШКІР:

Зважаючи на успішне завершення науково-освітньої програми «Освітні, педагогічні науки» у ХНПУ імені Г.С. Сковороди, представлені результати наукових досліджень та перелік опублікованих наукових праць прошу голосувати за рекомендацію дисертації Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОСУВАЛИ: за – 19 осіб
проти – немає
утримались – немає

УХВАЛИЛИ:

1. Рекомендувати дисертацію Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

2. Рекомендувати до призначення опонентів дисертації:

Харківська Алла Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та міжнародної діяльності Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Смирнова Тетяна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради.

Затвердити висновок у такому формулюванні:

Висновок:

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із загальнодержавними планами наукових робіт. Актуальність дослідження зумовлена теоретично-практичною значущістю й недостатнім використанням в педагогічній теорії та практиці цінних наукових доробок китайських фахівців з проблеми формування музичної культури студентів університетів. Доцільність вивчення окресленої проблеми посилюється необхідністю усунення низки виявлених суперечностей, зокрема:

– між наявною тенденцією інтеграції музичної освіти КНР і України до світового освітнього простору та потребою у збереженні кожним народом національних музичних традицій, урахуванні їх у формуванні музичної культури особистості;

– між формулюванням китайськими науковцями науково значущих теоретичних ідей про формування музичної культури студентів в університетах КНР та недостатньою поінформованістю щодо цих ідей українських учених;

– між накопиченням китайськими фахівцями цінного досвіду формування музичної культури у здобувачів університетської освіти в КНР та відсутністю інформаційно-методичного забезпечення його творчого використання в українській вищій школі.

Дисертація є складником комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний, прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U107474 від 22.01.2021).

Тему дисертації затверджено Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 13 від 14 грудня 2021 р.).

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що *вперше*:

- розкрито передумови появи та становлення ідеї формування музичної культури особистості в Китаї;

- на основі зіставлення тлумачень ключових понять китайськими й українськими вченими визначено суть і структурні компоненти (емоційно-чуттєвий, мотиваційно-ціннісний, когнітивно-аналітичний, комунікативно-трансляційний, творчо-діяльнісний) музичної культури студентів, а також її змістове наповнення;

- висвітлено стан наукової розробленості проблеми формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки, визначено, що музична культура забезпечує національну та культурну ідентичність китайців, виступає необхідною передумовою для успішного естетичного, громадянського та морального виховання студентів китайських університетів;

- узагальнено досвід формування музичної культури здобувачів університетської освіти в Китаї (викладання вибіркокових навчальних дисциплін; підготовки проєктів на відповідну тематику; відвідування концертів, оперних вистав; участь студентів у конкурсах музичної самодіяльності та інших музичних заходах);

- окреслено перспективні напрями творчого використання науково значущих теоретичних і практичних напрацювань китайських учених з формування музичної культури студентів в університетах КНР у закладах вищої освіти України: використання в університетах КНР широкого арсеналу методів і форм формування музичної культури студентів усіх спеціальностей; відкриття при університетах музичних шкіл чи центрів для оволодіння здобувачами освіти мистецтвом гри на традиційних китайських та сучасних музичних інструментах; забезпечення інтеграції формування музичної культури майбутніх фахівців з різними напрямками виховання (естетичним, громадянським, моральним, фізичним).

Практична значущість результатів дослідження полягає в можливості використання теоретичних ідей та систематизованого досвіду формування музичної культури студентів університетів Китайської Народної Республіки у вищій школі України.

Матеріали й висновки дисертації можуть бути використані під час проведення лекційних, семінарських та практичних занять з курсів «Історія педагогіки», «Педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Теорія та методика виховання», з методики викладання музичних дисциплін; створення навчальних посібників і методичних рекомендацій, у системі підвищення кваліфікації викладацьких кадрів.

Особистий внесок здобувача. Наукові результати, представлені в дисертації, автором отримано одноосібно й самостійно. У праці, опублікованій у співавторстві, здобувачеві належить авторське визначення сутності та змістове наповнення структурних компонентів музичної культури особистості.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дисертаційної роботи оприлюднювались на засіданнях кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (2022–2025 рр.) та на міжнародних науково-практичних конференціях: «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2022, 2023); «Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті» (Харків, 2022); «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (Київ, 2022, 2023); «Європейський вектор розвитку вищої освіти України» (Полтава, 2023); «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2024)» (Харків, 2024).

Результати дисертації обговорювались на засіданнях кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (2021–2025 рр.).

Список публікацій здобувача за темою дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Ван Янь, Ткачова Н. О. Порівняльна характеристика поглядів китайських та українських учених щодо визначення суті, структури та змісту музичної культури особистості. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. Вип. 52. С. 34-41.

<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05ae2808-780e-424e-926f-b722f90b8454/content>.

2. Ван Янь. Музична культура особистості як предмет наукових розвідок китайських та українських учених. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 80, Т. 1. С. 24-27. http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/80/part_1/3.pdf.

3. Ван Янь. Методи та форми формування музичної культури студентів університетів КНР. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип 71. Т. 1. С. 9-12. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/71/part_1/71-1_2024.pdf

4. Ван Янь. Аналіз можливостей творчого використання китайського досвіду формування музичної культури здобувачів вищої освіти. *Педагогічна*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Ван Янь. Використання пекінської опери у формуванні музичної культури китайської молоді: аналіз можливостей, основних проблем та шляхів їх подолання. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20–21 травня 2022 р.)*. Харків, 2022. С. 80-83.

6. Ван Янь. Тенденції розвитку музичної освіти в КНР. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (Київ, 22-23 листопада 2022 р.)*. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. С. 129-133.

7. Ван Янь. Рекомендації китайських учених щодо формування музичної культури студентів в університетах КНР. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 – 18 березня 2023 року)*. Харків: ХНПУ, 2023. С. 43-47.

8. Ван Янь, Ду Фенін. Розвиток музичної освіти в КНР: основні проблеми та способи їх розв'язання. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матер. III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 07-08 листопада 2023 р.)*. Київ: Видавництво «Людмила», 2024. С. 184-186.

9. Ван Янь, Ду Фенін. Застосування цифрових технологій на заняттях з музики. *Дидаскал: часопис: зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Європейський вектор розвитку вищої освіти України», (м. Полтава, 14–15 листоп. 2023 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. № 24. С. 220-222.*

10. Ван Янь, Ду Фенін. Генезис традиційної музичної культури в Китаї. Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2024): матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 – 19 квітня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 56-59.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

11. Ван Янь. Музика як засіб духовно-морального виховання особистості (за працями китайських та українських науковців). *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті: міжнар. період. зб. наук. пр. Харків: ВІНОТ, 2022. Вип. 4. С. 765-768.*

Повнота викладу матеріалів дисертації у друкованих працях. Основні положення та результати дослідження відображено в 11 публікаціях, із них 4 статті опубліковано в провідних фахових виданнях (із них 3 – одноосібні) України, 6 публікацій у збірниках матеріалів наукових конференцій, 1 стаття – в іншому виданні.

Дисертаційна робота Ван Янь виконана на високому науковому рівні та повною мірою відповідає вимогам, визначеним до наукових праць, що подаються до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Зміст дисертації цілком корелює з пріоритетними напрямками цієї галузі знань. Авторка продемонструвала

системне розуміння предметного поля педагогічної науки, а також послідовно висвітлює проблему формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки.

Оцінка мови та стилю дисертації. Зміст наукової роботи викладено українською мовою з дотриманням норм академічного письма та стилістичної культури, у логічній послідовності та доступно для сприйняття. Мова та стиль дисертації характеризуються науковою виваженістю й термінологічною точністю. Авторка грамотно використовує науковий апарат, адекватно представляючи результати власного дослідження.

Робота Ван Янь на тему «Формування музичної культури студентів в університетах Китайської Народної Республіки» відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024) та рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій ученій раді зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Головуючий на засіданні:

доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

Ольга БАШКІР

Рецензент

доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

Олена КІН

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри теорії і методики мистецької освіти
та вокально-хорової підготовки вчителя
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

Марина ТКАЧЕНКО

Секретар:

доктор PhD, викладач кафедри
освітології та інноваційної педагогіки

Ірина ЕСІКОВА

Підпи.
засвідчується

26.08.2025

Ван Янь, Ольга Башкір, Олена Кін, Марина Ткаченко, Ірина Єсікова